

ської хартії прав людини і народів. При цьому слід уточнити, що подавати позовні скарги безпосередньо в Африканський суд з прав людини і народів мають право лише відповідні організації, які мають статус спостерігача при Комісії, а також тільки громадяни держав, що зробили заяви про визнання юрисдикції Суду (ст. 5 (3) та 34 (6)). Фахівцями називаються кілька причин в силу яких Африканська комісія, а не Африканський суд з прав людини і народів отримала фактично право на здійснення контролю за дотриманням африканськими державами прав людини. Існує аргумент кількох ідеологічного спрямування, згідно з яким традиційним способом вирішення розбіжностей в Африці вважається посередництво між сторонами, але і шляхом протистояння в суді, при якому одна зі сторін виграє справу.

### **ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА УЧАСТІ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ**

**Новікова Діан**

студентка 2 курсу, групи 20

Криворізького факультету НУ «ОЮ

Науковий керівник

**Стець О. М., д.ю.н**

завідувач кафедри конституційного  
міжнародного та приватного права, доцент

Ми вже знаємо, що права людини – це невід'ємні права, які мають кожна людина. На права людей впливає також профспілкові організації. Чому поєднання профспілок та прав людини. Тому сьогодні я хочу розглянути питання щодо шляхів вирішення проблем захисту прав людини за участю профспілкових організацій.

Право людини – це право, яке ми маємо просто тому, що ми людськості. Вони не надаються жодною державою. Загальні права людини невід'ємними правами кожного з нас незалежно від громадянства, статі, національної чи етнічної приналежності, кольору шкіри, релігії, мови чи інших ознак. До них відносяться як основні права, включаючи право на життя, так і права, які роблять наше життя гідним, включаючи право на харчування, освіту, працю, здоров'я та свободу.

І тут доречно згадати про громадські організації, основна мета яких представництво та захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів працівників – профспілки.

Право на об'єднання у профспілки закріплено лише на рівні конституції України, що особливо підкреслює їх важливу роль системі трудових відносин.

Сьогодні багато хто недооцінює цю роль профспілок, які закон наділив усім необхідним для ефективного захисту своїх членів. Насправді профспілка може бути ефективним інструментом як у руках співробітників, так і в руках роботодавця.

Наприклад, профспілки та їх об'єднання можуть:

- Звертатися до власника з вимогою розірвати трудовий договір з керівником компанії, якщо він порушує трудове законодавство;
- представляти та захищати права своїх членів у державних органах та судах;
- узгоджувати розірвання трудового договору роботодавцем із співробітником-членом профспілки;
- контролювати виплату заробітної плати, дотримання трудового законодавства, створення безпечних умов праці та інше.

Це лише мала частина інструментів, що дозволяють суттєво контролювати дотримання прав працівників. Крім того, за профспілками – право проводити збори, мітинги, пікетування, демонстрації задля підтримки своїх вимог.

Профспілки мають інші права у питаннях пенсійного, медичного, соціального та житлового забезпечення. Все це в сукупності дозволяє на практиці реалізувати положення Конституції, що гарантують право кожного на працю, належні, безпечні та здорові умови праці, заробітну плату не нижчу за встановлену законом та інше.

Професійні спілки - традиційне більшість країн світу об'єднання працівників, що забезпечує захист їх інтересів. Профспілки, їх об'єднання беруть участь у визначенні головних критеріїв життєвого рівня, прожиткового мінімуму, а також мінімальних розмірів заробітної плати, пенсій, соціальних виплат, політики ціноутворення, розробці соціальних програм, спрямованих на створення умов, що забезпечують гідне життя та вільний розвиток людини та соціальний захист у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Профспілки, їх об'єднання мають право представляти інтереси своїх членів у разі реалізації ними конституційного права на звернення за захистом своїх прав до судових органів, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також міжнародних судових установ. (ст. 19 Закону України «Про профспілки, їх права та гарантії діяльності»).

Крім цих прав, профспілки також мають права у сфері соціального захисту та забезпечення достатнього життєвого рівня громадян. В галузі соціального страхування профспілки та їх об'єднання беруть участь у управлінні державним соціальним страхуванням як представники застрахованих осіб. Профспілки представляють права та інтереси працівників у відносинах з роботодавцем в управлінні підприємствами, установами, організаціями, а також у ході приватизації об'єктів державної та комунальної власності, беруть участь у роботі комісій із приватизації та представляють інтереси працівників підприємства-боржника у комітеті кредиторів у ході процедури банкрутства.

У вирішенні трудових спорів профспілки їх об'єднання мають право представляти інтереси працівників в органах, що розглядають індивідуальні трудові спори, а також представляти інтереси працівників під час вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) у порядку, встановленому законодавством. Представники профспілок беруть участь у діяльності мирних комісій, трудових арбітражів та інших органів, що розглядають колективну трудову суперечку (конфлікт). Профспілки, їх об'єднання мають право на організацію та проведення страйків, зборів, мітингів, походів демонстрацій на захист трудових та соціально-економічних прав та інтересів працівників відповідно до закону.

Проте роль профспілок значно знизилася останнім часом. Поки співробітники не бачать у ньому організації, яка може реально захистити їхні права, а більше асоціюють з луною минулого: членськими внесками, матеріальною допомогою, путівками до санаторіїв.

Підриває довіру до профспілок і те, що сьогодні все частіше їх створюють та використовують для незаконного блокування бізнесу. «Псевдо» профспілки втручаються у роботу та бізнес-процеси, контролюють рішення менеджменту чи вимагають ухвалити потрібне рішення під виглядом захисту прав співробітників.

Закон передбачає простий та швидкий механізм створення профспілки. Проте, за інформацією профспілкових організацій, кількість членів продовжує знижуватись. З кожним роком дедалі менше бажаючих вступити в діючу профспілку або створити нову профспілку.

Сьогодні профспілки збереглися у традиційних організаціях та великих підприємствах, тоді як малий та середній бізнес не сприймає їх як таку. Деякі топ-менеджери замислюються про взаємну користь співпраці профспілкою.